

Töötervishoiuarsti teenus

ehk töötaja tervisekontroll Elva Haiglas

Töötervishoiu ja tööohutuse seadus näeb ette töötajate tervisekontrolli töötervishoiuarsti juures vastavalt ohuteguritele töökeskkonnas või töölaadile, mis võivad põhjustada tööga seotud haigestumisi. Ohutegurid jaotatakse viide rühma: füsioloogilised, psühholoogilised, füüsilised, keemilised ja bioloogilised.

- Füsioloogilised ohutegurid on nt raskuste käsitsi teisaldamine (nt. puit, ehitusmaterjal, teine inimene – patsient, tootmismaterjal) , sama tüüpi liigutuste kordumine (nt kokkadel ja maalritel randme piirkonna ülekoormus), üleväsimust põhjustavad sundasendid (arvuti ees või rooli taga istudes; müüjad, juuksurid, liinitöölised seistes; torumehed, autoremondi-töölised kumardades, kükitades, lamades) ja sundliigutused (nt. detailide lihvimisel, noaga või kääridega löikamisel). Öötöö. Vahetustega töö (nt. üks nädal öösel, teine nädal päeval)
- Psühholoogilised ohutegurid on pidev suhtlemine kas otse või telefoni teel klientidega, alluvatega, patsientidega, patsiendi lähedastega, teiste alltöövõtjatega, õpilastega, vanuritega, kinnipeetavatega, agressiivsete joores inimestega. Iseseisvate otsuste tegemine väga lühikese aja jooksul. Väga vastutusrikas töö. Lühikesed tähtajad. Üleloomulikult suur töökoormus. Üksinda töötamine. Töötajale mittesobilik töö, töökaaslased, ülemused ja ka vastupidi.
- Füüsilised ohutegurid on müra (tööstuses, ehitusel, koolis, lasteaias, liikluses, kaubanduskeskuses, vali muusika), vibratsioon, mis avaldab oma halba mõju kas läbi töötaja käte (nt taldlihvija, mis on kinnitatud töötaja labakäe külge või vibroplaat) või vibratsioon, mis mõjub läbi jalgade töötaja kehale, kui ta istub või seisab vibreeriva masina peal või lähedal. Füüsilise ohutegurina läheb arvesse ka töötamine kõrge- või madala õhutemperatuur tingimustes (kokk köögis kuuma pliidi ees versus tööline nt jäätise või kala või liha tootmises või hoiustamises).
- Keemilised ohutegurid on nt terviseohtlikud kemikaalid, mis võivad esineda töökeskkonnas (gaasilisena, tahkena, auruna, vedelikuna)
- Bioloogilised ohutegurid on bakterid, viirused, parasiidid, seened, kehaeritised, väljaheide, uriin, veri jm. ning muud bioloogiliselt aktiivsed ained, mis võivad põhjustada nakkushaigust, allergiat või mürgistust.
- Töötajate tervisekontroll viiakse läbi tööandja suunamisel, töötaja tööajal ja tööandja kulul seda nii esmase kui ka perioodilise tervisekontrolli puhul. Töötaja ei pea minema tervisekontrolli temale vabal päeval. Töötaja tervisekontroll algab esmase tervisekontrolliga tööle asumise esimese kuu jooksul ning edaspidi töötervishoiuarsti näidatud ajavahemiku järel, kuid mitte harvem kui üks kord kolme aasta jooksul ning alaealise töötaja puhul mitte harvem kui üks kord kahe aasta jooksul. Perioodilise tervisekontrolli sageduse määrab töötervishoiuarst mitte tööandja.

Tervisekontrolli tegemisel töötervishoiuarst kõigepealt vestleb töötajaga, selgitab välja millised on konkreetse töötaja tööülesanded ja töötingimused, kaua on töötaja selles kohas töötanud ja milliseid ameteid on ta varem pidanud, millised on patsiendi hetkekaebused ja kas need on seotud antud tööga või on seotud inimeses üldtervisega, vaatab patsiendi nn pealaest jalatallani läbi, teeb vajadusel täpsustavad uuringud, annab nõuandeid töötaja tervise parandamiseks ja hindab töökeskkonna või töökorralduse sobivust töötajale. Lõpuks kannab töötervishoiuarst terviseuuringute tulemused tervisekontrolli kaardile (digitaalselt), annab hinnangu töötaja terviseseisundile ning teeb otsuse töökeskkonna või töökorralduse töötajale sobivuse kohta. Läbivaatuse lõppedes,

kui kõik uuringu tulemused on saabunud saadab töötervishoiuarst kõik andmed digitaalselt ka digilukku, kus vajadusel näevad neid andmeid ka teised arstid, k.a perearst.

Töötervishoiuarst väljastab töötaja tervisekontrolli otsuse tööandjale, olles teinud otsuse teatavaks ka töötajale endale. Otsuse teadasaamist kinnitab töötaja oma allkirjaga.

Töötervishoiuarst väljastab tööandjale tervisekontrolli otsuse, milles esitab vajadusel ettepanekud töötaja töökeskkonna või töökorralduse muutmiseks.

Töötervishoiuteenuse osutaja säilitab tervisekontrolli kaarte ja terviseuuringute tulemusi 75 aastat töötaja sünnist arvates. Tööandja peab säilitama tervisekontrolli otsuseid 10 aastat pärast töötajaga töösuhte lõpetamist.

Vähetähtis ei ole ka tervisekontrolli teine eesmärk, milleks on avastada võimalikult vara niisugused tervisehäired, mis võivad olla pärit töökeskkonnast. Varase probleemi avastamine võimaldab vältida töötaja tervise edasist halvenemist.

Tööandjal on kohustus järgida töötervishoiuarsti otsust. Näiteks on töötervishoiuarst sõnastanud otsuse: ei sobi töötama müra- ja vibratsioonikeskkonnas; töötaja ei tohi teisaldada raskusi üle 10 kg; ei sobi töö ülestõstetud kätega. Kui töötervishoiuarst peab töötaja tervisega seoses oluliseks näiteks töö ümberkorraldamist ja kirjutab otsusesse, vajalik töö ümberkorraldamine ja osalise tööajaga (mitte üle 6 tunni päevas) töötamine, siis on see tööandajale täitmiseks kohustuslik. Töötervishoiuarst ei tee tööandjale ilma põhjusega taolisi ettepanekuid, vaid sellel on töötaja töövõime säilitamise ja tööga seotud tervishäire süvenemise eesmärk.

Kui aga arst kirjutab otsusesse, et soovitatav on ravivõimlemine või kaela-õlavöötme massaaž a' 10 korda kahe massaažikuurina aastas, siis on see tööandajale soovituslik ning tööandja ja töötaja peavad ühiselt otsustama, mis ajal ning kelle kulul arsti soovitusi täidetakse. Kuid siin peab töötaja ka ise järeldusi tegema ja oma tervisele mõtlema ning leidma võimaluse arsti soovitusi täita.

Airi Kasemägi
Elva haigla
Töötervishoiuarst

Täpsem info töötervishoiuarsti vastuvõttude kohta Elva haigla registratuurist
tel. 7370300